

Nr 509.

Av herr *Ståhl*, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 110, angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatsens fjärde huvudtitel för budgetåret 1953/54 m. m.*

Frivillig utbildning av värnpliktigt befäl ledes av försvarsområdesbefälhavaren. Till hans förfogande är från närmaste truppförband (regemente) kommenderade en officer och en underofficer för en tid av 2—3 år. Officeren är chef för denna utbildningsdetalj.

Den frivilliga befälsutbildningen sker på fritid (fritidskurser), som frivillig tjänstgöring vid truppförband och som lägerutbildning. Fritidsutbildningen är förlagd till kvällar och helgdagar. Fritidsutbildning ledes av officerare och underofficerare från regementena samt av de ordinarie instruktörerna vid fo-staberna. Samtliga instruktörer utom de ordinarie uppstår för sin undervisning särskilt arvode, då denna undervisning sker på fritid och icke ingår i den ordinarie tjänsten.

De ordinarie instruktörerna uppbar intill den 1 juli 1952 samma arvode som övriga, men har efter nämnda tidpunkt fråntagits rätten till arvode vid all fritidsutbildning. Skälet härtill var en framställning från en hemvärnsofficer om rätt till arvode under liknande betingelser som de ordinarie instruktörerna vid frivillig befälsutbildning. Försvarets civilförvaltning löste frågan på det sättet, att arvodet fråntogs de ordinarie instruktörerna. Härtill måste framhållas, att de ordinarie instruktörernas tjänstgöring under fritid på vardagskvällar inom den frivilliga befälsutbildningen är av större omfattning än vid hemvärdet. Under helgdagar är tjänstgöringsförhållandena i stort sett av samma omfattning. De ordinarie instruktörernas utbildningsarbete ute vid befälsutbildningsföreningarna är betydande. En till två kvällar per vecka och dessutom i genomsnitt varannan helgdag måste tas i anspråk för denna utbildning.

Anledningarna till de ordinarie instruktörernas deltagande vid fritidsutbildningen är av flera slag. Dels medför befälsutbildningsföreningarnas antal (omkring 12—15 alltefter försvarsområdets storlek) att det är svårt att få lämpliga instruktörer till alla föreningar. Vidare är befälets tjänstgöring vid eget truppförband numera mycket växlande. Under oktober—mars månader — till vilken tid fritidsutbildningen vid frivilliga befälsutbildningen koncentreras — är övningar vid regementena av tillämpad natur och ofta förlagda utom förläggningsorten. Härvid måste de ordinarie in-

¹ *Bihang till riksdagens protokoll 1953. 4 saml. Nr 509—517.*

struktörerna övertaga instruktörernas uppgifter vid befälsutbildningsföreningarna. Genom den ingående kännedom om bestämmelserna för den frivilliga befälsutbildningen — förordnande föreskrifter, olika slag av kurser o. s. v., som de ordinarie instruktörerna besitter — är det nödvändigt, att dessa medverkar vid befälsutbildningsföreningarna i fritidsutbildningen med råd och anvisningar direkt till det värnpliktiga befälet. Fritidsutbildningen utföres även såsom veckoslutskurser centralt anordnade för ett flertal utbildningslinjer. Dessa kurser planläggs som regel av de ordinarie instruktörerna vid försvarsområdesstaberna. Det framstår som självklart, att dessa instruktörer måste delta vid nämnda övningars genomförande.

Från förbanden hämtade instruktörer erhåller arvoden för sitt deltagande på fritid i frivilligutbildningen. De ordinarie instruktörerna skulle, sedan arvodena fråntagits dem, erhålla compensationen i motsvarande fritid under ordinarie arbetstid. På grund av den omfattande tjänsten vid försvarsområdesstaben har detta inte kunnat förverkligas bl. a. därför att utbildningsavdelningen nu i viss utsträckning har hand om utbildningen även av andra frivilliga försvarsorganisationer, såsom Frivilliga automobilkåren, Sveriges kvinnliga bilkårer, Sveriges lottakårer och Blå stjärnan. Det framstår som en orättvisa att de ordinarie instruktörerna vid försvarsområdesstaberna icke kommer i åtnjutande av samma arvoden som tillkommer instruktörer från truppförbanden för den tjänst som i båda fallen fullgöras under fritid. De anförda förhållandena i ersättningsfrågan bidrar icke till en fullödig insats i denna för hela svenska armén så betydelsefulla verksamhet. Denna tjänst måste nu fullgöras med personliga uppoffringar i olika avseenden, som i längden blir alltför betungande för de ordinarie instruktörerna.

Med stöd av vad här anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta att till ordinarie instruktörer vid försvarsområdesstaberna måtte utgå arvoden för tjänstgöring under fritid motsvarande dem som f. n. utbetalas till instruktörer vid förbanden.

Stockholm den 9 april 1953.

Manne Ståhl.